любими учители. Та зачто ніе Парижъ и Берлинъ или Франца и Прусіѭ? . . . Ній да не имъ гледаме кръвопролитныты имъ боеве и славниты имъ побѣди; но да гы гледаме какъ сѫ въ просвѣщеніето, какъ сѫ въ наукѫтѫ, какви и колко училища и гимназіи иматъ, това да имъ гледаме и да ги подражаваме.

Хаскюй 1871 Іан. 24.

По македонскыйтъ въпросъ.

Познаніе-то на всякой прѣдметъ състои отъ познаніето на свойствата му, отъ които одны научаваме отъ пригледваніе, а другы отъ опыты. Въ пригледваніето чрѣзъ чувствата ни ный употрѣбяваме по нѣкога искуственны спомагателства. Възможно е прочее или отъ нашитѣ чувства, или отъ несъвършенството на спомагателствата и опытытѣ да отдадемъ на прѣдметътъ нѣкое свойство което да го нѣма действително въ него, или да го има но различно отъ каквото ся мыслѭ да е, или пакъ да прѣзремъ друго, което го има, и тогазь ще да имамы несъвършенно или не точно познаніе за прѣдметътъ. Таквызито познанія тиия отъ насъ самытѣ прѣобразованы, или отъ другы пріеты, като ся зематъ послѣ въ нашитѣ разсужденія, трѣба естественно да на хвърлятъ въ измамѫ, когато гледимы самытѣ прѣдметы като причины на нѣкои слѣдствія. Ако несъвършенното или неточното познаніе на прѣдметътъ е нѣкое вещество, металъ на примѣръ, или растеніе, то може да ся глѣда като причинѫ на нѣкое слѣдствіе добро или лошо, когато действително то не е таквозь или, пакъ да ся употрѣби дѣто не изнася. Таквва погрѣшителны разсужденія ставатъ най-често въ занаятытѣ или въ домостроителството. Това сѫщото ся разбира и за всякакъвъ другъ видъ нѣща. А понеже нашійтъ духъ не ся ограничава въ частнытѣ познанія, но отъ тѣзи образува въ себе общы разсужденія и тѣхъ като гы има като типове и правила сѫди послѣ за частнытѣ работы, тукъ измамата случва ся да бѫде несравненно по-голѣма чрѣзъ распространеніето й, и най-неисцѣрима чрѣзъ силното прилѣпваніе на духътъ въ такывато общы разсужденія или начала, които или той гы образува или отъ наставленія сѫ ся приграмы:

Въ таквѫзь категоріѭ подпадате, мыслѭ, Г-не Редакторе, отъ несъвършенното ви или неточно познаваніе на единъ прѣдметъ, като ся позволихте да бутнете въ очитѣ на Българскѫтѫ нашѫ публикѫ единъ въпросъ, *Македонскыйтъ*, който несѫществува действително въ нашѫ Македоніѭ която, съ прискърбіе го прочете и не може да не пророни горещы сълзы и проклине злѫтѫ си сѫдбѫ която й е отрѣдила таквѫзь жизнь. И наистинѫ искате ли да ся увѣрите, че таквозь ръждясало мнѣніе не сѫществува въ нашето българско отечество освѣнъ може бы, въ едно или двѣ частны лица? 1) — Идѣте като Българинъ и публицистъ при св. Архіерейскый нашь Съборъ и привременнѫтѫ комисіѭ въ Ортакіой и ще имате пълно познаніе; или попитайте онѣзи Македонцы които сполухтатъ днесь по Цариградскытѣ улицы гладны и съ запустелы кѫщы и дѣчица и тѣ ще ви расправятъ по-добрѣ. Ако частны нѣкои лица, поне знамъ по каквы частны каприціи и кефове умствували или бълнували таквозь нѣщо, като *прѣсв* Македонско трѣбаше ли да егане теватуръ работата, 2) та днесь и отъ прѣдставителитѣ нѣкои си да прѣтендиратъ да искатъ да не оставатъ да присѫтствуватъ Македонскытѣ прѣдставители въ народныйтъ съборъ въ който ще ся разгледва органическыйтъ Уставъ на самоуправляемѫтѫ ни Българскѫ Екзархіѭ, и да искзватъ за доказателство на туй частно свое мнѣніе таквызь нелѣпы причины каквы то сѫ на примѣръ тѣзи: че Македонскытѣ прѣдставители не бывало да присѫтствуватъ въ тозь съборъ, защото ужь щѣлы да прѣтендиратъ да искатъ да стане сѣдалище на Българскый Екзархатъ Охридъ? или че щѣлы да ся отдѣлятъ отъ другытѣ Българы и щѣлы да искатъ особитѫ Іерархіѭ?? а еще по-логично че Македонцытѣ не сѫ были Българы но цинцары и пр.?!! Охъ, логыка, о, знаніе на исторіѭ, о, велико умствуваніе!

Ный мыслимъ и вѣрвамы, както и прѣзъ вѣстницытѣ ся публикува че за прѣдставители сѫ ся избрали человѣцы учены, опытны, и съ еднѫ думѫ способни за великото дѣло което има да вършѫтъ. Но ако тѣзи прѣдставители познаватъ всичкытѣ работы и народны нужды тъй както Македонскѫтѫ исторіѭ, тежко на горкыя й окаянъ нашь народъ. Таквызъ хора ли ще разглеждатъ уставътъ?! 3) Ако пакъ туй е отъ боязны да не би македонцытѣ да ся възродятъ нѣкога и станѫтъ каквыто сѫ били въ древность и искони якы и силны че да гы завидѣѭтъ, това е таквазь глупость каквѫто не быхмы си помислили да

1) Писательтъ нарича по име едно лице Б. Р.

2) Почтенныйтъ писатель на този членъ допуща, гледамы, и той че може да има единъ или двама, които по нѣкои каприціи или кефове могѫтъ да иматъ таквозь мнѣніе които осѫждамы. Ный мыслимъ че ако и въ половинъ лице само ся сърѣще таквозь мнѣніе трѣбаше да го осѫдимъ и ный испълнихмы длъжностьтѫ си, за което не трѣба да е жално на братіята ни македонскы Българи, защото злото е заразително и единыйтъ неизобличенъ днесь заразява утрѣ и другы. Б. Р.

3) Ако ный смы сбъркали и вмѣсто едного или двама македонцы погадихмы общо македонцытѣ и смы гы обидѣли, въ сѫщатѫ погрѣшкѫ пада и вашійтъ дописникъ, като обличава всичкы прѣдставители, когато таквызъ нѣкакви мысли ся не искззвахѫ освѣнъ отъ единъ двама и то неявни, но умишленно надъхваны отъ другы по своекорыстны цѣль; никога обаче, това тѣхно мнѣніе не сѫ сподѣляли другытѣ прѣдставители и по голѣмата часть отъ комисаритѣ. Б. Р.

сѫществува у некого отъ нашитѣ Българи; но като за жалость то ся проявява виждамы у нѣкои, ный смы принудены да кажемъ: не бойте ся, братя прѣдставители, нѣжно нѣсть боязни! Македонскытѣ ваши братія всякога ще вы уважаватъ и ще вы почитатъ за туй че вый сте ся по-напрѣдь събудили и вый дадохте тѣмъ примѣръ да искатъ и тѣ да си отърсѭтъ якѫтѫ отъ фенерскытѣ потисницы; но сѫдете за таквызь важны работы и въ тѣзь критическы обстоятелства тъй повърхну и глупо; македонцытѣ, бѫдѣте увѣрены, не бълнуватъ таквозь нѣщо каквото си вый въображавате че мыслятъ. И понаучѣте ся малко исторійкѫ, или изучѣте поне характерытѣ на исторіѭтѫ и ще ся увѣрите че Македонцытѣ не сѫ цинцари като другъ нѣкой народъ, но чисты Българы като васъ; отъ тамъ ще ся научите още че Македонцытѣ не сѫ ся изгубили отъ лицето на земѭтѫ, както си позволяватъ нѣкои си да казватъ, защото, до колкото ный знаемъ, тѣ не сѫ съгрѣшили нѣкога до толкозь щото да зяхне земята и да гы поглътне.

Д. В. Македонскый.

За разсѫжденіята въ Право връху Уставътъ.

Нека ся повърнемъ малко пакъ върху първытѣ набѣжданія врѣзъ Македоніѭ отъ съчинителя на Разсѫжденіята врьху Уставътъ.

Споредъ него всичкы що сподѣлятъ неговото мнѣніе сѫ бескорыстны, честны; а всичкы ще сѫ на противното мнѣніе сѫ своекорыстны и съ задны мысли. И може ли да не мысли тъй и да не казва тъй почитаемый-тъ той съчинитель на Расѫжденія-та, като не е другъ освѣнъ онзи който има най-голѣмый-тъ интересъ да надвіе мнѣніето за пожизненностьтѫ на Екзарха т. е. на оногозь, който не само има право да бѫде избранъ, но който споредъ него вече е и стѫпилъ сѫдвата крака на Екзархскый постъ, и който не е другъ освѣнъ любезнѣйшій-тъ неговъ братъ? И може ли да не иска въ такъвъ случай, бескористнѣйшій-тъ съчинитель, да убѣди свѣтътъ че той и неговъ-тъ органъ, както и неговы-тѣ малобройны партизани сѫ безъ задны мысли и най-бескорыстнытѣ въ свѣтътъ людіе? А *Македонія* която защищава правдинытѣ на народътъ, и всичкы онѣзи които сподѣлятъ нейнытѣ мнѣнія сѫ своекорыстны и съ задны мысли! А пакъ Славейковъ проказный-тъ Редакторъ на тѫзи поразенѫ Македонія е отвънъ свѣтътъ человѣкъ; защото смѣе открыто да исказва противно мнѣніе и ся повдига противъ деспотическый-тъ духъ на калугерытѣ и не търпи тѣхнытѣ злоупотрѣбленія! Ето какъ честный-тъ герой отъ честнѣйшѫтѫ противнѫ партіѭ разбира полемикѫтѫ, ето какъ знае той да уважава мнѣніята на противницытѣ си, ето какъ честно си сражава той и опровергава и доказва!

На неговытѣ думы че смы были органъ на партіѭ-тѫ която сподѣля нашето мнѣніе и че защищавамы това мнѣніе съ кыріи, ный отговарямы че той лъже, и ны клевети, и че догдѣ не докаже прѣдъ публикѫтѫ онова което е казалъ противъ насъ, той остава прѣдъ публикѫтѫ за лъжецъ и клеветникъ. Почтенныйтъ съчинитель на разсѫжденіята като знае толкозь, той непрѣменно не е да не знае че който каже нѣкому че е откраднѫлъ или направилъ нѣкоѭ лошавинѫ той трѣбва и да докажи, а то инакъ остава врадецъ на честьтѫ на набѣжданыйтъ. Ако органътъ съ който ся служи той, споредъ неговото казваніе, принадлежи въ числото на честнытѣ и безпристрастны вѣстници, той трѣбаше непрѣменно да оправдава нападаніяга си съ доказателства, или ако и въ него е дозволено да ся напада само съ просты доносы и голы думы, тогазь ный не знаемъ какъ може и този органъ да заслужи названіето честенъ, като нарича събратіята си всякакви и съ всичкытѣ лоши качества, защото ся прѣвирали сѫщо като него, отъ което и слѣдува че всичкытѣ отъ него избълваны противу другы укоры ся вращатъ върху самаго него.

3-то, Защо Македонія, казва съчинитель-тъ на разсѫжденіята, ся показала толкозь нетърпелива противъ членоветѣ на противното мнѣніе въ комисіѭтѫ. Това негово укоряваніе е съвсѣмъ лъжовно, и можемъ да кажемъ че противното е истината, сирѣчь че партизанитѣ на пожизненность-тѫ ся показаха много нетърпѣливи къмъ Македоніѭ. И наистина, какво направихмы ный чрѣзъ вѣстникътъ си. ако не да изложимъ чисто и просто онѫзи жилостнѫ сценѫ която ся случи въ комисіѭтѫ? Това просто казваніе на истинѫтѫ, която съблазнила ужь всичкыйтѣ българскый свѣтъ и въ Цариградъ и по вънъ, было клеветѫ прѣдъ очи-тѣ на онуй лице, което показа тогазь толкозь разгнѣвяваніе, толкова нетърпимость въ самото събраніе, което поиска явно да ся подписватъ всичкытѣ, което бѣше готово да върья анатемѫ противъ онѣзи които имахѫ злочестинѫтѫ да не сподѣлятъ неговото мнѣніе, като ги нарича распространяющи заблужденіето и което остави и самото събраніе, защото работитѣ не отидохѫ по желаніето му! Когато е человѣкъ толкозь фанатикъ въ своето мнѣнія и когато е толкозь нетърпеливъ противъ мнѣніето на другытѣ, то не е чудно че той достигва да ся гледа като непогрѣшимъ и да гледа слѣдъ не единомыслящытѣ си като еретици, заблудени, или своекорыстни и клеветницы.

При такъвзи деспотическый духъ на началникътъ на тѫзи партіѭ разумѣва ся че за неговытѣ послѣдователи, а най-вече за неговътъ най-ближенъ сродникъ, не ще има нѣщо поненавистно отъ онова което прѣче на тѣхнытѣ домогванія, и какво по-лошо отъ Македоніѭ,